EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 20.11.2019
COM(2019) 930 final

SENSITIVE[*]**:** *Limited to Cabinets*
UNTIL ADOPTION

SPOROČILO KOMISIJE

Okrepljeni nadzor – Grčija, november 2019

{SWD(2019) 930 final}

[*] Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions https://europa.eu/!db43PX

OZADJE

Gospodarska gibanja in politike v Grčiji se spremljajo v okviru evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik in v okviru okrepljenega nadzora v skladu z Uredbo (EU) št. 472/2013 ([1]). Z uvedbo okrepljenega nadzora za Grčijo([2]) se priznava dejstvo, da mora Grčija v srednjeročnem obdobju še naprej sprejemati ukrepe za obravnavo vzrokov ali možnih vzrokov gospodarskih in finančnih težav, hkrati pa izvajati strukturne reforme, ki bodo pripomogle k trdni in trajnostni gospodarski rasti.

Okrepljeni nadzor zagotavlja celovit okvir za spremljanje gospodarskega razvoja in izvajanje politik, potrebnih za zagotovitev trajnostnega okrevanja gospodarstva. Omogoča redno ocenjevanje nedavnih gospodarskih in finančnih gibanj v Grčiji ter spremljanje stanja pogojev financiranja države in posodobitve analize vzdržnosti dolga. Okrepljeni nadzor zagotavlja tudi okvir za ocenjevanje splošne zaveze, ki jo je Grčija 22. junija 2018 dala Euroskupini glede nadaljevanja in dokončanja reform, sprejetih v okviru programa evropskega mehanizma za stabilnost za makroekonomsko prilagoditev, in glede zagotavljanja zaščite ciljev pomembnih reform, sprejetih v okviru programov finančne pomoči. V tem okviru se pri okrepljenem nadzoru spremlja izvajanje posebnih zavez za dokončanje ključnih strukturnih reform, ki so se začele v okviru programa, na šestih ključnih področjih v dogovorjenih rokih do sredine leta 2022, in sicer so to (i) fiskalne in fiskalno-strukturne politike, (ii) socialna pomoč, (iii) finančna stabilnost, (iv) trg dela in proizvodni trgi, (v) privatizacija in (vi) posodobitev javne uprave([3]). Petnajst posebnih zavez ima rok do sredine leta 2019 in v tem poročilu je ocenjen napredek pri njihovem izvajanju.

To je četrto poročilo o okrepljenem nadzoru za Grčijo. Objavljeno je skupaj z oceno osnutka proračunskega načrta Grčije za leto 2020 in služi tudi kot posebno poročilo o spremljanju v postopku v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem v okviru evropskega semestra za Grčijo, za katero je bilo v evropskem semestru 2019 ugotovljeno, da se sooča s čezmernimi neravnotežji. To poročilo temelji na ugotovitvah misije v Atenah, ki jo je med 23. in 26. septembrom 2019 izvedla Komisija v povezavi z Evropsko centralno banko([4]). Mednarodni denarni sklad je sodeloval v okviru svojega cikla nadzora po členu IV za leto 2019, evropski mehanizem za stabilnost pa v okviru svojega sistema zgodnjega opozarjanja in v skladu z memorandumom o soglasju z dne 27. aprila 2018 o delovnih odnosih med Evropsko komisijo in evropskim mehanizmom za stabilnost.

To poročilo bi bilo lahko podlaga za odločitev Euroskupine o sprostitvi drugega sveženj s politikami pogojenih dolžniških ukrepov v vrednosti 767 milijonov EUR. Euroskupina je 22. junija 2018 sklenila, da bi moral sveženj ukrepov za odpis dolga Grčiji vključevati

([1]) Uredba (EU) št. 472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo (UL L 140, 27.5.2013, str. 1).

([2]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2018/1192 z dne 11. julija 2018 o uvedbi okrepljenega nadzora za Grčijo (UL L 211, 22.8.2018, str. 1), Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/338 z dne 20. februarja 2019 o podaljšanju okrepljenega nadzora za Grčijo (UL L 60, 20.2.2019, str. 17), Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/1287 z dne 26. julija 2019 o podaljšanju okrepljenega nadzora za Grčijo (UL L 202, 31.7.2019, str. 110).

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) Uslužbenci ECB so sodelovali pri pregledovalni misiji v skladu s pristojnostmi ECB in tako zagotovili strokovno znanje o politikah v finančnem sektorju in vprašanjih, kritičnih na makro ravni, kot so nominalni fiskalni cilji ter potrebe po vzdržnosti in financiranju. Pred pregledovalno misijo je bila med 16. in 20. septembrom izvedena tehnična misija.

spodbude za zagotovitev odločnega in stalnega izvajanja reformnih ukrepov, dogovorjenih v programu evropskega mehanizma za stabilnost. V ta namen bo Grčiji na voljo izvajanje nekaterih dogovorjenih dolžniških ukrepov pod pogojem, da izpolni svoje zaveze o neprekinjenosti in dokončanju reform (na podlagi pozitivnih poročil v okviru okrepljenega nadzora), in sicer v polletnih tranšah do sredine leta 2022. Ti ukrepi vključujejo: (i) vračilo zneskov, enakovrednih dohodku, ki izhajajo iz deležev obveznic grške vlade v lasti centralnih bank v okviru programa za trge vrednostnih papirjev in dogovora o neto finančnih sredstvih, ter (ii) ukinitev pribitka na obrestno maržo za določena posojila, ki jih zagotavlja evropski instrument za finančno stabilnost za obdobje od 17. junija 2019 do 31. decembra 2019.

V tem poročilu je ugotovljeno, da je Grčija sprejela potrebne ukrepe za izpolnitev svojih posebnih reformnih zavez za sredino leta 2019. Za dokončanje reform in njihovo pospešitev, kjer je to potrebno, bodo ključni nadaljnji ukrepi. Ta ocena upošteva prizadevanja nove vlade za izvajanje zavez v okviru napredovanja širšega načrta reform v zadnjih mesecih in njeno pripravljenost, da jih pripravi v tesnem sodelovanju z institucijami.

GOSPODARSKI OBETI

V prvi polovici leta 2019 se je gospodarska rast v Grčiji nadaljevala in naj bi ostala odporna kljub negativnim zunanjim vplivom. Rast je bila na začetku leta šibkejša od pričakovane, vendar naj bi se v drugi polovici leta ponovno pospešila in v letu 2019 skupno dosegla 1,8 %, kar je le malenkost nižje od stopnje, dosežene leta 2018 (1,9 %). Zasebna potrošnja in naložbe bodo letos in naslednje leto najverjetneje največ prispevale k rasti, in sicer zaradi trdne rasti razpoložljivega dohodka in visoke stopnje zaupanja potrošnikov, ki jo kažejo raziskave trga in je že presegla ravni iz obdobja pred krizo. Okrevanje v Grčiji poteka v razmerah slabitve zunanjega okolja. Kljub temu naj bi se rast v letu 2020 ob podpori napovedanega znižanja davkov na delo in kapital ter nadaljnjega povečanja deležev na izvoznih trgih povečala na 2,3 %, kar je nad povprečjem euroobmočja, ki znaša 1,2 %.

Pozitivni zagon potrjujejo splošno razpoloženje in pričakovanja. Kazalnik gospodarskega razpoloženja se je močno izboljšal od julijskih splošnih volitev in popolne odprave kapitalskih kontrol, saj je Grčija od takrat dejavna na mednarodnih kapitalskih trgih, kjer so se obrestni razmiki hitro zmanjšali na zgodovinsko nizke ravni, kar precej presega na splošno ugodna gibanja na evropskih trgih državnih obveznic. Bonitetne agencije so zvišale svoje ocene, kar odraža tudi pozitivno in konstruktivno sodelovanje z evropskimi institucijami. Izziv za grške organe in njihove evropske partnerice bo zdaj ohraniti ta na splošno zelo pozitivni zagon.

Srednjeročna uspešnost rasti je močno odvisna od krepitve naložb, ki so še vedno pod povprečjem euroobmočja. Leta 2018 so bile naložbe v Grčiji kot odstotek BDP najnižje v EU in za 7,7 odstotne točke nižje od povprečja euroobmočja, ki je znašalo 20,6 % BDP. Povišanje ravni naložb za okrevanje po letih prenizkih naložb v času krize je ključnega pomena za prihodnjo gospodarsko rast. Za povečanje zasebnih naložb bodo bistvenega pomena vodilni projekti privatizacije in privabljanje neposrednih tujih naložb. Povečanje javnih naložb, in sicer najprej z doseganjem zgornjih mej proračunskih odhodkov in nato z razširitvijo javnih naložb na raven, ki presega trenutne možnosti proračuna, bi dodatno spodbudilo rast zaradi multiplikacijskega učinka.

Trg dela kaže nadaljnje izboljšave, brezposelnost pa se še naprej vztrajno znižuje. Po napovedih naj bi se zaposlenost v letih 2019 in 2020 povišala za več kot 2 %, s čimer se bo stopnja brezposelnosti letos znižala z 19,3 %, kolikor je znašala v letu 2018, na približno

17 %, v letu 2020 pa na približno 15 %. Inflacija naj bi bila kratkoročno zmerna zaradi nedavnega znižanja posrednih davkov in gibanja cen nafte, srednjeročno pa naj bi se zmerno povečala.

Napoved je podvržena pozitivnim in negativnim tveganjem, pri čemer so negativna tveganja izrazitejša. Negativna tveganja za obete izhajajo iz upočasnitve zunanjega povpraševanja in vztrajne premajhne porabe proračunskih sredstev, namenjenih javnim naložbam. Pozitivna tveganja so povezana z izrazitim izboljšanjem poslovnega in potrošniškega razpoloženja, ki se mora še pretvoriti v znatno povečanje porabe. Projekcija je odvisna od nadaljevanja reformne poti, dogovorjene v okviru okrepljenega nadzora, vključno z reformami okvira za reševanje nedonosnih posojil, ki so namenjene zagotavljanju zadostnega zmanjšanja obsega nedonosnih posojil in podpiranju bančnega kredita.

FISKALNE POLITIKE IN OBETI

Grčija bo v letu 2019 verjetno presegla dogovorjeni ciljni primarni presežek v višini 3,5 % BDP, kar bi bilo že peto leto zapored, ko so cilji preseženi. To je odpravilo pomisleke z začetka tega leta, da bi sprejetje fiskalnih ukrepov maja 2019 pomenilo tveganje za doseganje ciljnega primarnega presežka. Nova vlada je te ukrepe ohranila. Med majskimi ukrepi so bili: nove sheme poravnave (s 120 obroki) za davčne dolgove, dolgove do skladov socialne varnosti in dolgove občin; znižanje davka na dodano vrednost za izbrane postavke; ponovna uvedba 13. mesečnega izplačila pokojnine in razveljavitev prejšnje reforme družinskih pokojnin. Poleg tega je bila opuščena reforma dohodnine, uzakonjena leta 2017, s katero bi se fiskalno nevtralno razširila davčna osnova in znižale stopnje od leta 2020. Fiskalni stroški majskih ukrepov so trenutno ocenjeni na 0,7 % BDP, kar je nižje od 1,1– 1,4 % BDP, kolikor je bilo pričakovano v junijskem poročilu o okrepljenem nadzoru, in sicer zaradi prenosa dolgov iz obstoječih shem davčne poravnave v novo shemo, ki je bil nižji od pričakovanega. Kakovost teh ukrepov je glede na cilj izboljšanja kakovosti javnih financ in njihovo skladnost z reformami, sprejetimi v okviru programa evropskega mehanizma za stabilnost, vzbujala pomisleke. Nova vlada je julija spremenila shemo obročnega odplačevanja na 120 obrokov, da bi postala privlačnejša zlasti za podjetja, in sprejela manjše znižanje nepremičninskega davka Enfia.

Da bi nova vlada zagotovila doseganje fiskalnih ciljev, je popravila zgornje meje porabe navzdol na bolj realistične ravni, dodaten fiskalni manevrski prostor pa so zagotovili dodatni prihodki od davkov. Organi so znižali zgornje meje proračuna tako v okviru običajnega (nenaložbenega) proračuna kot proračuna za javne naložbe, da bi upoštevali njihovo stalno precenjenost. To bo v letu 2019 izboljšalo proračunski saldo za 0,6 % BDP. Revizija je delno prenesena v proračun za leto 2020. Organi so razvili tudi akcijski načrt za izboljšanje napovedovanja in spremljanja proračuna za javne naložbe. Poleg tega so sprejeli zakonodajo za določitev pravil, ki urejajo razvoj, upravljanje, financiranje in izvajanje nacionalne komponente proračuna za javne naložbe, da bi se odpravila nizka stopnja njegovega izvrševanja. Ta prizadevanja so že dolgo potrebna in zelo dobrodošla. Organi se spodbujajo, da v celoti izkoristijo fiskalni manevrski prostor, ki je na voljo v okviru zgornjih meja proračuna, za okrepitev okrevanja gospodarstva. Fiskalni obeti za leto 2019 so bili podprti tudi z ugodnim razvojem prihodkov, in sicer predvsem z večjo udeležbo novih dolžnikov v shemah obročnega odplačevanja od pričakovane in večjimi prihodki od davka na dodano vrednost, ki so posledica tudi velike rasti turistične porabe.

Glede na navedeno evropske institucije napovedujejo, da bo primarni presežek, kakor se po opredelitvi spremlja v okviru okrepljenega nadzora, v letu 2019 dosegel 3,8 % BDP. Napoved za leto 2019 predvideva, da bo plačilo obveznosti javne službe javni družbi za oskrbo z električno energijo v višini približno 200 milijonov EUR krito iz varnostne rezerve, in ne upošteva morebitnih dodatnih enkratnih ukrepov, ki bi bili lahko sprejeti pozneje v letu 2019 za uporabo razpoložljivega fiskalnega manevrskega prostora.

To pomeni, da naj bi Grčija leta 2019 dosegla presežek sektorja država v višini 1,3 % BDP. To je precej nad povprečjem primanjkljaja v euroobmočju v višini 0,8 % BDP. Grške javne finance so od leta 2016 v presežku zaradi znatnih prizadevanj za fiskalno konsolidacijo v okviru programa evropskega mehanizma za stabilnost, svoje pa so k temu prispevale tudi nezadostno izvršene javne naložbe. Doseganje presežka sektorja država je skladno z ocenjenim znatnim zmanjšanjem strukturnega salda (s 5,8 % BDP v letu 2016 na 3,0 % v letu 2019), kar kaže, da postaja temeljna fiskalna naravnanost postopno ohlapnejša.

Komisija na podlagi informacij iz osnutka proračunskega načrta za leto 2020 napoveduje, da bo Grčija dosegla ciljni primarni presežek v višini 3,5 % BDP (stalna posebna zaveza), da bo dosegla presežek sektorja država v višini 1,0 % BDP in da bo v letu 2020 spoštovala vse zahteve Pakta za stabilnost in rast. Predlog proračuna vključuje sveženj novih rasti prijaznih ukrepov v vrednosti 0,6 % BDP, namenjenih znižanju izkrivljajočih davkov in povečanju družinsko usmerjenih socialnih prejemkov. Sveženj vključuje znižanje davka od dohodkov pravnih oseb za štiri odstotne točke; reformo dohodnine, ki med drugim znižuje davčno stopnjo z 22 % na 9 % za dohodke v višini do 10 000 EUR in povečuje neobdavčeni prag za davkoplačevalce z otroki; zmanjšanje prispevkov za socialno varnost za eno odstotno točko za zaposlene za polni delovni čas in znižanje davka od dividend z 10 % na 5 %. Sveženj poleg tega vključuje nov dodatek ob rojstvu otroka v višini 2 000 EUR. Vlada je napovedala tudi dodatno znižanje davkov za leto 2021 in pozneje, ki pa za zdaj še ne bo uzakonjeno. Za zagotovitev proračunske nevtralnosti je sveženj v osnutku proračunskega načrta dopolnjen s „fiskalno enakovrednimi“ ukrepi podobnega obsega, ki so večinoma parametrični, vendar tudi upravni. Njihovi cilji so povečanje donosa posrednih davkov, posodobitev davčne osnove za nepremičninski davek in nadaljnje zmanjšanje ciljev porabe, ki niso bili uporabljeni v prejšnjih letih.

Čeprav je celoten sveženj ukrepov na splošno proračunsko nevtralen, se pričakuje, da bo izboljšal kakovost javnih financ in spodbudil rast v letu 2020. Znižanje davkov na kapital in delo je pomemben pozitiven korak za znižanje grškega efektivnega davka od dohodkov pravnih oseb in davčnega primeža stroškov dela. Pričakuje se, da bodo imeli vsi davkoplačevalci koristi od dohodninske reforme, zlasti tisti z nižjimi prihodki in samozaposleni. Poleg tega bodo zaposleni s polnim delovnim časom, vključno s tistimi, katerih dohodki so pod mejo obdavčenja, upravičeni do zmanjšanja prispevkov za socialno varnost. Rasti prijazna preusmeritev davkov od izkrivljajočih na manj izkrivljajoče, kot je davek na dodano vrednost ali nepremičninski davek, naj bi spodbudila zasebne naložbe in zaposlovanje ter prispevala k večji rasti produktivnosti in zasebni potrošnji. Reforma ne obravnava razmeroma velike davčne olajšave za dohodnino, ki je bila del davčne reforme, dogovorjene z institucijami v okviru programa evropskega mehanizma za stabilnost leta 2017, prvotno pa naj bi začela veljati leta 2020. Končni predlog zakona o uvedbi fiskalnega svežnja za leto 2020, kot je bil objavljen za javno posvetovanje, vključuje nekaj manjših dodatnih ukrepov, ki ne vplivajo na oceno fiskalne politike za leto 2020.

Grške javne finance se še naprej soočajo s pomembnimi davčnimi tveganji, povezanimi s pokojninami in plačami v javnem sektorju. Čeprav je Državni svet nedavno potrdil ustavnost glavnih stebrov pokojninske reforme iz leta 2016, bo treba nekatere njene elemente (vključno z določbami o dodatnih pokojninah in odmernih stopnjah za dolgo poklicno pot v glavni pokojnini) prilagoditi. Fiskalni učinek obravnave teh vidikov je lahko še vedno velik, vendar so se organi zavezali, da bodo ohranili morebitne dodatne fiskalne stroške v okviru zgornje meje proračuna ministrstva za delo za leto 2020. Poleg tega bo morebitni negativni fiskalni učinek tudi bistveno omejen zaradi dejstva, da so bili ključni deli pokojninske reforme iz leta 2016 razglašeni za ustavne, Državni svet pa ni dodelil pravice do finančnega nadomestila za nazaj. Vendar so pokojninske pravice uradnikov v javnem sektorju še vedno pod drobnogledom grškega računskega sodišča. Kar zadeva plače v javnem sektorju, so veliko število začasnih uslužbencev in tveganja, povezana s širitvijo področja uporabe izvzetij iz enotne plačne lestvice, še vedno zaskrbljujoče. Možnosti za prekoračitev fiskalnega cilja v višini 3,5 % BDP zaradi premajhne porabe proračunskih sredstev za javne naložbe ostajajo, vendar so se zmanjšale.

FISKALNE STRUKTURNE POLITIKE

Na podlagi ugotovitev študije o tehnični podpori so se evropske institucije strinjale, da bi bilo treba vrednotenje za posodobitev davka na vrednost nepremičnin Enfia (posebna zaveza za sredino leta 2019) preložiti, da bi se olajšala izvedba temeljitejše reforme sistema davka na objektivno vrednost nepremičnin do roka, ki je sredi leta 2020. Nova vlada se je zlasti strinjala, da bo začela postopek znatne razširitve osnove za davek na vrednost nepremičnin za davek Enfia in druge nepremičninske davke. Z reformo, za katero je določen tudi podroben časovni načrt, naj bi se osnova za nepremičninski davek Enfia povečala za več kot 20 %, in sicer pravočasno za vrednotenje davka Enfia v letu 2020, poleg tega pa naj bi se izboljšala pravičnost in učinkovitost sistema davka na nepremičnine.

Organi so napovedali začasno odložitev davka na dodano vrednost na nove stavbe za tri leta, da bi spodbudili gradbeni sektor. Ukrep bi lahko povečal delež sive ekonomije in je trenutno pod drobnogledom zaradi skladnosti s pravom EU. Evropske institucije so organe spodbudile, naj razvijejo alternativne ukrepe za reševanje težav, s katerimi se sooča gradbeni sektor v Grčiji, in za boj proti sivi ekonomiji.

Dosežen je bil napredek pri pomembnih davčnih ukrepih za povečanje likvidnosti na domačih trgih podjetniških obveznic, in sicer tako, da so se ti odprli za zunanje vlagatelje. Organi bodo ukinili davčni odtegljaj na podjetniške obveznice za nerezidente, ki kotirajo na domači borzi, s čimer je bila obravnava teh obveznic glede davčnega odtegljaja usklajena z večino držav članic EU. Podobna obravnava bo sprejeta za nakupe obveznic, ki jih izdajo neposredno banke, da bi izpolnile minimalno zahtevo glede kapitala in kvalificiranih obveznosti, s strani mednarodnih vlagateljev.

Glede na kopičenje predhodnih zamud je malo verjetno, da bo cilj glede števila zaposlenih pri Neodvisni agenciji za javne prihodke izpolnjen; vendar je nova vlada sprejela pomembne zaveze za hitro sprejetje dogovorjenih dopolnilnih ukrepov, da bi še dodatno okrepila zmogljivost Neodvisne agencije za javne prihodke in povečala njeno privlačnost za visokokvalificirane kandidate. Kar zadeva število zaposlenih pri Neodvisni agenciji za javne prihodke se je ob koncu tretjega četrtletja leta 2019 obrnil negativen trend, opažen leta 2018, vendar še vedno primanjkuje približno 1 000 zaposlenih, da bi se dosegel cilj, ki je bil določen za konec leta 2019. Nedavna odobritev zaposlitve dodatnih 600

uslužbencev je korak v pravo smer. Nova vlada se je zavezala, da bo dokončala prelomne reforme na področju človeških virov, ki bodo Neodvisni agenciji za javne prihodke omogočile, da zaposluje in zadrži visoko usposobljeno osebje, poleg tega pa je dodelila tudi potreben proračun. S tem bo prvič v zgodovini grške javne uprave postopno uveden plačni sistem na podlagi položaja. Organi so se zavezali, da bodo do konca leta 2019 sprejeli zakonodajo za razvrščanje v razrede in dopolnilno plačno lestvico, da bi lahko novi sistem začel veljati 1. julija 2020. Neodvisna agencija za javne prihodke in generalni sekretariat za informacijske storitve sta se dogovorila, da bosta do konca leta 2019 pripravila načrt glede razmejitve njunih pristojnosti, da se zagotovi zadostna stopnja samozadostnosti pri vsakodnevnih dejavnostih IT Neodvisne agencije za javne prihodke. Organi so tudi potrdili, da je bila določena ustrezna stavba, ki bo do konca leta 2020 omogočila namestitev vseh služb sedeža Neodvisne agencije za javne prihodke, ki so trenutno razpršene v 13 stavbah.

Organi bodo spremenili osnovno shemo obročnega odplačevanja, da bi olajšali vračilo davčnih dolgov. Zaradi dogovorjenih sprememb je shema prožnejša, med drugim s povečanjem največjega števila obrokov na 24 ali 48, odvisno od vrste davka (s sedanjih 12 in 24 obrokov), večja pa je tudi spodbuda, da se ostane v shemi, dokler ni dolg v celoti poravnan. Za verodostojnost te revidirane sheme je pomembno, da so se organi zavezali, da ne bodo uvajali nadaljnjih novih *ad hoc* shem obročnega plačevanja.

Nova vlada je sprejela nov obsežen akcijski načrt, da bi do leta 2021 poravnala preostali znesek zaostalih plačil, ker pri prejšnjem načrtu ni bilo napredka od konca programa. Od konca avgusta 2019 je stanje zaostalih plačil, ki se spremljajo v okviru okrepljenega nadzora, ostalo visoko in je znašalo 1,3 milijarde EUR, medtem ko je leto prej znašalo 1,7 milijarde EUR. To je precej nad ciljem ničelnih zaostalih plačil ob zaključku programa evropskega mehanizma za stabilnost. Cilj novega akcijskega načrta je do decembra 2019 zmanjšati neto stanje zaostalih plačil na 1 milijardo EUR in jih nato do konca leta 2020 v celoti poravnati, z izjemo 140 milijonov EUR za pokojninske zahtevke, ki bodo poravnani do junija 2021. Načrt obravnava glavne izzive poravnavanja zaostalih plačil, spremlja pa ga več pravnih, upravnih in informacijskih ukrepov za doseganje njegovih ciljev.

Ukrepi za preprečitev nastanka novih zaostalih plačil (posebna zaveza za sredino leta 2019) so v pripravi, vendar bo za njihovo oblikovanje in polno izvedbo potrebnega več časa. Grško računsko sodišče je pri naknadni reviziji ugotovilo, da je bil pri večini njegovih priporočil dosežen napredek, vendar bo za nekatera ključna priporočila potrebnega več časa, tudi zaradi zelo kratkega obdobja, ki je preteklo od njegove prve revizije. Organi bodo kot del novega akcijskega načrta za poravnavo z ministrskim sklepom ustanovili usmerjevalni odbor, da bi zagotovili pravočasno izvajanje načrta poravnave in načrta za boj proti kopičenju novih zaostalih plačil. Preostale predhodne revizije grškega računskega sodišča z izvenproračunskimi sredstvi in lokalnimi oblastmi so bile postopno odpravljene, kot je bilo predvideno.

Uvajanje enotnega zakladniškega računa in enotnega kontnega načrta ostaja na dobri poti. Polno izvajanje enotnega zakladniškega računa do konca leta 2019 bo zahtevalo nekaj dodatnega dela, vendar na splošno dobro napreduje. Kar zadeva enotni kontni načrt, je nova vlada ustanovila usmerjevalni odbor, ki bo nadzoroval projekt, in sprejela nekaj začetnih ukrepov za izvajanje kontnega načrta tudi v proračunu za javne naložbe, vendar je potrebna večja jasnost glede njegovega polnega izvajanja na tem področju.

SOCIALNA VARNOST

Državni svet je potrdil ustavnost glavnih elementov pokojninske reforme iz leta 2016, vendar bo treba nekatere njene vidike spremeniti. Organi pripravljajo predloge za obravnavo vprašanj, ki jih je izpostavil Državni svet v svoji odločbi, in so se zavezali, da bodo našli rešitve za omejitev stroškov potrebnih sprememb v proračunu ministrstva za delo za leto 2020. Vendar je drugi senat grškega računskega sodišča pred kratkim sprejel nasprotno ugotovitev v zvezi s pokojninskimi pravicami uradnikov v javnem sektorju v primerjavi z odločbo Državnega sveta, kar povzroča dodatno negotovost.

Izterjava odhodkov za zdravstvo za leto 2018 (posebna zaveza za sredino leta 2019) je bila odložena zaradi sprememb v načrtu odplačil, čeprav bo v kratkem začela veljati potrebna zakonodaja. Na začetek izterjave, ki je bil prvotno načrtovan do junija, je vplivala odločitev organov, da podaljšajo najdaljše obdobje odplačevanja sredstev za izterjavo do 120 mesečnih obrokov. Čeprav se pričakuje, da bo večina ponudnikov sredstva vrnila v petih letih, je posledica spremembe še vedno splošno razredčenje plačil in poslabšanje likvidnosti zdravstvenega sklada. Evropske institucije so organe spodbudile, naj okrepijo prizadevanja na tem področju.

Organi nameravajo sprejeti številne ukrepe za racionalizacijo porabe za zdravstveno varstvo, kar bi lahko srednje- in dolgoročno zmanjšalo sredstva za izterjavo, ambicioznost tega načrta pa bo morala biti sorazmerna z nekaterimi nedavnimi ukrepi, ki gredo v nasprotno smer. Organi načrtujejo vzpostavitev nacionalnega registra za boj proti raku in Agencije za vrednotenje zdravstvenih tehnologij, s čimer bi okrepili pogajalski odbor za zdravila in pospešili delo v zvezi z razvojem kliničnih protokolov, načrtujejo pa še druge ukrepe. Vse to so koraki v pravo smer, čeprav naj bi se njihov učinek uresničil šele dolgoročno. Hkrati so organi odložili letno posodobitev biltena cen, ki običajno povzroči popravek cen farmacevtskih izdelkov navzdol, nameravajo pa tudi odpraviti 25-odstotno vstopno pristojbino za inovativna zdravila. Oba ukrepa bi lahko v prihodnjih mesecih povečala znesek sredstev za izterjavo.

Napredek pri uresničevanju zavez za sredino leta 2020 glede povečanja deleža centraliziranih naročil za bolnišnične odhodke in utrditve mreže izvajalcev zdravstvenih storitev je počasen. Kljub temu so organi še naprej zavezani reformi in nameravajo preoblikovati nedavno ustanovljen centralni organ za javna naročila, da bi srednjeročno povečali njegovo prožnost in učinkovitost. Organi so ob tehnični podpori, zagotovljeni prek Evropske komisije, dosegli tudi napredek pri posodabljanju sheme za povračilo bolnišničnih stroškov. Pomembno bo, da organi še naprej gradijo na doseženem napredku.

Organi so začasno prenehali odpirati dodatne centre osnovnega zdravstvenega varstva, da bi ponovno preučili najprimernejšo strukturo zagotavljanja osnovnega zdravstvenega varstva, čeprav so navedli, da nameravajo ohraniti temelje že uzakonjene reforme. Zato se zdi v naslednjih šestih mesecih izvedljivo odpreti največ deset dodatnih centrov osnovnega zdravstvenega varstva. Pojasniti je treba še časovni okvir za uvedbo ključnih elementov reforme, kot so obvezna registracija pri družinskem zdravniku in funkcije nadzorne vloge.

Kar zadeva socialno politiko, reforma okvira za invalidnine (posebna zaveza za sredino leta 2019) napreduje, vendar z veliko zamudami zaradi tehničnih težav, ki niso pod nadzorom organov. Čeprav nadgradnja in poenostavitev upravnih postopkov za določitev statusa invalidnosti napredujeta, še vedno ni bil sprejet nov pristop k določitvi statusa

invalidnosti na podlagi zdravniške in funkcionalne ocene. Novo metodologijo bi bilo treba razviti na podlagi rezultatov pilotnega projekta, pri katerem pa je prišlo do zamud iz razlogov, na katere organi niso mogli vplivati. Po prejemu ocene bo sprejet dogovor o revidiranem časovnem okviru. Če bo ocena kmalu na voljo, bi moral biti do februarja na voljo dokument za razpravo o reformi, reforma pa bi se morala začeti do junija 2020.

Posebne zaveze za konec leta 2019 glede zaključka sistema socialno-solidarnostnega dohodka in pregleda subvencij za lokalni javni prevoz ostajajo na dobri poti. Organi so zaključili drugi steber sistema socialno-solidarnostnega dohodka, tj. socialno vključenost, in nadaljujejo delo v zvezi s tretjim stebrom, ki temelji na zagotavljanju storitev aktivne politike zaposlovanja, da bi pomagali upravičencem sistema pri (ponovnem) vstopu na trg dela. V ta namen organi razvijajo bolj sistematičen pristop k oblikovanju in upravljanju storitev aktivne politike zaposlovanja, ki je bil preizkušen in bi ga bilo treba po njegovi oceni postopoma razširiti. Organi so v zvezi s prihodnjim pregledom sistema subvencij za lokalni javni prevoz potrdili svojo zavezo, da bodo do konca leta 2019 ocenili ustreznost sedanjega sistema subvencioniranih cen vozovnic za lokalni javni prevoz in sprejeli nadaljnje ukrepe na podlagi morebitnih priporočil za izboljšanje sistema.

POLITIKE V FINANČNEM SEKTORJU

Likvidnostni položaj grških bank se je še izboljšal in nekateri znaki kažejo, da se postopno ponovno vzpostavlja dostop bank do trga, kljub temu pa so preostala tveganja in izzivi visoki. Banke se še naprej soočajo z velikim obsegom nedonosnih posojil, medtem ko so še vedno prisotni drugi izzivi, kot sta šibka dobičkonosnost in tesna povezava med državami in bankami, tudi prek velikega deleža odloženih davčnih odbitkov v kapitalu bank. V prihodnosti se grški bančni sektor sooča z izzivom, kako okrepiti svojo odpornost in pospešiti zmanjševanje obsega nedonosnih posojil ter hkrati izboljšati svojo zmožnost za financiranje rasti.

Izboljšan likvidnostni položaj grških bank in povečanje zaupanja vlagateljev sta privedla do popolne odprave kapitalskih kontrol 1. septembra 2019 (stalna posebna zaveza). V prvih devetih mesecih leta 2019 so se vloge bank v zasebnem sektorju povečale za približno 3,5 %, izredna likvidnostna pomoč pa je bila v začetku leta v celoti povrnjena. Čeprav odprava kapitalskih kontrol prispeva k normalizaciji delovanja grškega gospodarstva in povečanju zaupanja, je še toliko bolj pomembna za pospešitev prizadevanj za okrepitev bančnega sistema in podporo zaupanju vlagateljev.

Hitrost zmanjševanja obsega nedonosnih posojil se je v letu 2019 povečala, vendar so stopnje še vedno zelo visoke. Obseg nedonosnih posojil v grškem bančnem sistemu je bil najvišji marca 2016, in sicer je znašal 107,2 milijarde EUR ali 48,8 %. Hitrost zmanjševanja obsega nedonosnih posojil se je od leta 2018 pospešila, in sicer je konec leta 2018 dosegla 45,4 %, sredi leta 2019 pa 43,6 % vseh posojil strank. To je bilo na splošno v skladu z operativnimi cilji, ki so jih določile zadevne štiri sistemske banke pod nadzorom nadzornega organa. Medtem ko je delež nedonosnih posojil še vedno zelo visok, je nedavno pospešeno zmanjševanje obsega nedonosnih posojil izrazitejše v absolutnem smislu: obseg nedonosnih posojil se je do konca junija 2019 zmanjšal na 75,4 milijarde EUR, tj. za 13,5 milijarde EUR ali 15 % medletno. V prihodnjih letih nameravajo zadevne sistemske banke znatno zmanjšati obseg nedonosnih posojil na 26 milijard EUR ali 19,2 % do konca leta 2021. V ta namen bodo potrebna dodatna prizadevanja bank in organov: banke bodo morale pospešiti dejavnosti v zvezi z „organskim“ reševanjem nedonosnih posojil ter okrepiti prizadevanja za opredelitev in

ustrezno obravnavanje strateških neplačil, medtem ko se od organov pričakuje, da bodo zagotovili, da bosta pravni okvir in pravosodni sistem sposobna učinkovito podpirati reševanje nedonosnih posojil.

Sistemske pobude, kot je na primer shema za zaščito sredstev Hercules, lahko pomagajo očistiti bilanco stanja grških bank. V okviru sheme lahko vsaka banka prenese nedonosna posojila na ločeno upravljane subjekte za posebne namene, ki lahko izdajo podrejene, srednje in nadrejene dolžniške instrumente, pri čemer za slednje jamči država. V zameno za ponujeno jamstvo bo država prejela plačilo po tržnih pogojih. Sredstva bodo upravljala tudi zunanja servisna podjetja. Komisija je oktobra 2019 ugotovila, da shema, ki je podobna italijanski shemi za listinjenje nedonosnih posojil bank, ni državna pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Zdaj je poudarek na dokončanju sheme za zaščito sredstev in začetku njenega hitrega izvajanja. Sodelovanje v shemi je prostovoljno, medtem ko bi lahko finančna sredstva za jamstva podprla znatno odpravo pripoznanja nedonosnih posojil za vse banke. Sedanje izboljšanje pogojev financiranja države je priložnost za banke, da dosežejo razmeroma nizko ceno za državno jamstvo, čeprav je treba upoštevati tržna tveganja. Uspešnost sheme bo med drugim odvisna od salda regulatornih kapitalskih dobičkov, z jamstvom povezanih stroškov in izgub, ki izhajajo iz prodaje zapisov vlagateljem. Shema bo trajala 18 mesecev z možnostjo podaljšanja. Organi bi lahko preučili tudi dodatne ukrepe, vključno z dopolnilnimi shemami, da bi dodatno podprli zdravje bančnega sektorja.

Organi pripravljajo vrsto pobud za okrepitev okvira za reševanje nedonosnih posojil, čeprav obstajajo možnosti za pospešitev izvajanja. Izvajanje v nadaljevanju opisanih ukrepov se spremlja in ocenjuje v okviru okrepljenega nadzora kot del **stalne posebne zaveze** za „nadaljnje izvajanje reform, namenjenih ozdravitvi bančnega sistema, vključno s prizadevanji za reševanje nedonosnih posojil“.

- **Elektronske dražbe:** Kljub napredku v prvi polovici leta 2019 je bila večina elektronskih dražb še naprej preklicana ali odložena ali pa niso uspele zaradi pomanjkanja interesa med ponudniki, večino uspešno prodanih nepremičnin pa še vedno pridobijo banke. Ugotovljene ovire, ki povzročijo preklic ali odložitev e-dražb zaradi postopkovne zlorabe, so trenutno v postopku ocenjevanja. Grški organi so ustanovili delovno skupino za oceno obsega te težave in drugih morebitnih ovir, da bi lahko opredelili in priporočili potrebne blažilne ukrepe. Organi so zagotovili začetno analizo razlogov za obstoječe stanje in se zavezali, da bodo v kratkem predložili popolno poročilo.
- **Sodni zaostanki pri zadevah v zvezi z insolventnostjo gospodinjstev:** Odprava sodnih zaostankov v okviru insolvenčnega okvira za gospodinjstva (posebna zaveza za konec leta 2021) je še vedno precej v zaostanku. Ključnega pomena ja, da organi povečajo zmogljivost sodišč za obravnavo, da bi do konca leta 2021 v celoti odpravili zaostanke, vključno z zadevami, ki so posledica novega sistema varstva primarnega prebivališča, in sicer s pripravo ustreznega posodobljenega akcijskega načrta do konca decembra 2019. Evropske institucije so spodbudile organe, naj ocenijo spremembo števila zadev v preteklosti (obravnavane zadeve v primerjavi s prilivi novih zadev) in predložijo ustrezne ukrepe za utrditev načrtovane poti za odpravo zaostankov do konca leta 2021.
- **Davčna obravnava odpisov:** Sprememba, s katero je bila ponovno uvedena ugodna davčna obravnava odpisov posojil, ki je prenehala veljati konec leta 2018, za prestrukturiranje, izvedeno do konca leta 2019, je trenutno v javnem posvetovanju. V skladu z zadevno določbo se znesek odpisa ne bo štel kot dohodek dolžnika in bo

oproščen plačila davka na donacije. To odpravlja pomanjkanje spodbude za prestrukturiranje zaradi izteka predhodne davčne obravnave.

- **Zaščita primarnih prebivališč:** Po vzpostavitvi elektronske platforme poleti 2019 je Komisija ukrep odobrila v skladu s pravili o državni pomoči. Organi so sprejeli spremembe okvira in platforme IT za lažjo uporabo. Shemo nameravajo podaljšati za štiri mesece in jo zaključiti do konca aprila 2020. Tako tehnično podaljšanje bi sicer lahko pripomoglo k povečanju uporabe sheme glede na trenutno nizko raven, vendar upočasnjuje normalizacijo plačilne kulture. Organi so se tudi zavezali, da bodo pospešili prizadevanja za uskladitev insolvenčnih okvirov. Institucije bodo poročale o dokončanju obeh elementov v okviru okrepljenega nadzora. V skladu z novim okvirom bi bilo upravičeno zagotoviti brezplačno izvrševanje vseh zavarovanj s premoženjem, vključno s primarnimi prebivališči, kar bi pripomoglo k normalizaciji zagotavljanja kreditov bančnega sektorja gospodarstvu.
- **Insolvenčni okvir:** Začelo se je pripravljalno delo za uskladitev in integracijo stečajnega in insolvenčnega režima. Oblikovanje dobro opredeljenega in sistemsko skladnega enotnega okvira je zelo zaželeno, pri čemer bi bilo treba to nalogo zaupati odboru za pripravo zakonodaje ter izvesti celostno in tehnično temeljito brez nepotrebne naglice. Organi so pripravili osnutek dokumenta za razpravo, ki bo podlaga za pripravo osnutka novega enotnega insolvenčnega okvira do konca aprila 2020, ki določa osnovne cilje te reforme.
- **Zakonik o civilnem postopku:** Ocenjevanje izvajanja prenovljenega zakonika o civilnem postopku napreduje, vendar zaradi že prej nakopičenih zamud zaostaja. Delovna skupina na podlagi posvetovanja z zainteresiranimi stranmi trenutno izvaja celovito oceno reforme. Temu bo sledila ustanovitev odbora za pripravo zakonodaje, ki bo pripravil osnutek morebitnih potrebnih sprememb, ki jih bo treba sprejeti do konca leta 2020.
- **Finančno usposabljanje sodnikov:** Organi so poročali o nadaljnjem napredku pri zagotavljanju finančnega usposabljanja za sodnike, zlasti na področju insolventnosti gospodinjstev. Za zahtevano oceno ustavnosti sta bila Državnemu svetu predložena dva osnutka predsedniških odlokov. Organi nadaljujejo tudi z imenovanjem sodnih uradnikov, pri katerem je prišlo do velikih zamud.
- **Pravna jamstva za bančne uslužbence, ki se ukvarjajo s primeri prestrukturiranja:** Sprejeta je bila sprememba kazenskega zakonika, s katero naj bi se obravnavala vprašanja nerešenih sodnih postopkov zoper bančne uslužbence, ki so sodelovali v preteklih postopkih prestrukturiranja dolga, ter zaščita teh uslužbencev v okviru tekočih in prihodnjih postopkov prestrukturiranja. Učinek te zakonodaje v grškem pravnem okviru se bo spremljal v sklopu okrepljenega nadzora.
- **Državna jamstva:** Septembra 2019 je bil zaostanek pri vpoklicanih državnih jamstvih za posojila še vedno precejšen in se je od prejšnjega poročila kljub prizadevanjem za hitrejšo obdelavo celo povečal, predvsem zaradi večjega števila zahtevkov bančnega sektorja. Organi so predstavili posodobljen akcijski načrt in ustrezen sedemletni načrt plačil za obračun zajamčenih posojil v višini 2 milijard EUR, ki so jih vpoklicale komercialne banke. Cilj akcijskega načrta je obravnavati ozka grla v sodelovanju z bankami, hkrati pa okrepiti človeške vire na splošnem računovodskem uradu in nadgraditi okvir IT. Organi ob upoštevanju dejstev, kot so med drugim dolgi zaostanki od vpoklica jamstev, ki za nekatera segajo nazaj vse do leta 2012, preučujejo možnosti za plačilni profil, ki ne presega štirih let, in ustrezne ukrepe za zagotovitev njegove verodostojnosti.

Grški sklad za finančno stabilnost je še naprej izvrševal svoje lastniške pravice v štirih sistemskih bankah, prispeval k politikam za reševanje nedonosnih posojil in izboljšal njihovo upravljanje. Sklad je kot delničar ocenil in odobril več odprodaj sredstev, preverjal strategije in politike bank ter prispeval k politikam za reševanje nedonosnih posojil. Banke so do oktobra 2019 večinoma izvedle priporočila sklada iz pregleda uspešnosti upravnih odborov in upravljanja iz leta 2017, ki je bil osredotočen predvsem na kulturo obvladovanja tveganj, skladnost in okvire za notranjo kontrolo bank. Izvajanje strategije sklada za odprodajo sredstev, ki je bila odobrena leta 2018, je v prvi oziroma pripravljalni fazi, v kateri namerava sklad učinkovito preveriti strategije in poslovne modele bank, da bi spodbudil pobude za povečanje vrednosti. Razprave med skladom in ministrstvom za finance o morebitni vključitvi drugih organov v končni fazi odprodaje sredstev ter pravni zaščiti za upravne organe in uslužbence sklada se še niso zaključile. Ohranitev neodvisnosti grškega sklada za finančno stabilnost je temelj procesa za ponovno vzpostavitev zdravega bančnega sektorja.

TRG DELA

Organi so zavezani nadaljnjemu spremljanju trga dela in gibanja plač ter nameravajo izvesti naknadno oceno nedavnega povišanja minimalne plače. To bo podprto s tehnično podporo Svetovne banke, ki se zagotavlja prek Komisije, rezultati pa naj bi prispevali k naslednjemu pregledu minimalne plače v letu 2020.

Organi so na dobri poti, da do konca leta 2019 zaključijo izvajanje akcijskega načrta za boj proti neprijavljenemu delu za obdobje 2017–2019, in pripravljajo nadaljnje ukrepe. Trenutni akcijski načrt spodbuja celosten pristop k neprijavljenemu delu, vključno z ukrepi za okrepitev sodelovanja med različnimi institucijami in izboljšanje zmogljivosti za odkrivanje neprijavljenega dela. Organi bodo po naknadni oceni vseh izvedenih ukrepov s tehnično podporo, ki se zagotavlja prek Komisije, pripravili nadaljnje ukrepe v zvezi z akcijskim načrtom. Izvedeni ukrepi so bili podprti s številnimi nedavnimi dodatnimi ukrepi za spodbujanje dela v formalnem gospodarstvu in omejitev zlorabe dela s krajšim delovnim časom, s katerim se pogosto prikriva neprijavljeno delo s polnim delovnim časom. Dodatni ukrepi vključujejo zlasti povečanje plačila za nadurno delo za delavce, ki delajo s krajšim delovnim časom, in razširitev sistema za registracijo zaposlovanja, da bi lahko zajemal tudi nestandardne oblike zaposlitve. Vlada namerava v letu 2020 uvesti tudi digitalni sistem za beleženje delovnega časa.

Z novim zakonom o razvoju iz oktobra 2019 so bile uvedene številne spremembe okvira za kolektivna pogajanja. Zakon za nekatera podjetja uvaja možnost, da ne sodelujejo v pogajanjih na sektorski ravni. Poleg tega spreminja postopek za podaljšanje sektorskih pogodb, ki ni več samodejen, temveč je pod posebnimi pogoji odvisen od diskrecijske pravice ministra. Drugi novi elementi vključujejo vzpostavitev javnega registra za združenja delodajalcev in sindikate, da bi se lahko bolje preverila njihova reprezentativnost, ter omejitev enostranske uporabe arbitraže. Za zdaj še ni jasno, kako bodo te spremembe vplivale na kolektivna pogajanja v praksi. Medtem ko se lahko zaradi novih zahtev za podaljšanje kolektivnih pogodb zmanjšajo spodbude za pogajanja na sektorski ravni, lahko možnosti nesodelovanja, če se jih socialni partnerji odločijo izkoristiti, spodbujajo socialni dialog tako na ravni podjetij kot tudi na sektorski ravni.

Nova vlada je začela izvajati ambiciozen program reform za posodobitev izobraževalnega sistema in izboljšanje njegovega delovanja v skladu z dobro prakso. Ta zagon je dobrodošel in že dolgo potreben glede na dolgotrajne izzive, vključno z neučinkovito

dodelitvijo sredstev, nizko avtonomijo, slabimi učnimi rezultati, neusklajenostjo med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih in pomanjkljivostmi pri upravljanju visokošolskih ustanov.

PROIZVODNI TRGI IN KONKURENČNOST

Čeprav je malo zavez glede reforme proizvodnih trgov in konkurenčnosti z rokom, ki bi bil pomemben za ta cikel okrepljenega nadzora, je treba poudariti, da so se v okviru programa začele na tem pomembnem področju ključne strukturne reforme, ki jih bo treba več let stalno izvajati, da bi se zagotovilo trajno izboljšanje poslovnega okolja, naložb in rasti. Obsežne strukturne reforme, ki so se začele v zadnjih letih, so že začele prispevati k boljšemu delovanju grških proizvodnih trgov. Deleži Grčije na izvoznih trgih se povečujejo in enako velja tudi za neposredne tuje naložbe, čeprav z zelo nizke ravni. Vendar bodo potrebna nadaljnja prizadevanja za odpravo znatne naložbene vrzeli Grčije in izboljšanje njenih rezultatov glede na primerjalne kazalnike mednarodne konkurenčnosti. Dolgotrajne pomanjkljivosti vključujejo registracijo nepremičnin in izvrševanje pogodb, veliko možnosti za izboljšanje pa je tudi na področjih digitalnega gospodarstva, regulacije proizvodnih trgov in konkurenčnosti na regionalni ravni.

Nova vlada je napovedala, da si bo prizadevala za odločno agendo rasti in naložbene politike. Vlada je od začetka mandata sprejela številne začetne ukrepe za izboljšanje poslovnega okolja. To je vključevalo zakonodajo za spodbujanje prehoda na „digitalno državo“, izboljšanje kakovosti zakonodaje in napredek pri pravni kodifikaciji. Vlada sprejema tudi prve ukrepe za usklajen pristop k spodbujanju usmeritve grškega gospodarstva navzven, kjer obstajajo možnosti za veliko bolj ambiciozno strategijo. Napredek pri ponovnem uravnoteženju gospodarstva v smeri obetavnih izvozno usmerjenih sektorjev, kot so kmetijski in agroživilski sektor, turizem, promet in logistika ter visokotehnološki sektorji, vključno z razvojem strategij pametne specializacije, bi pripomogel k izboljšanju tekočega računa in odpravil zelo negativno in vse slabše neto stanje mednarodnih naložb.

Z nedavno sprejetim zakonom o razvoju so bili uvedeni nadaljnji ukrepi. Ti ukrepi med drugim vključujejo uskladitev sistema klasifikacije motenj z okoljsko klasifikacijo, ki je usklajena z ustreznimi zakonodajnimi akti EU, zmanjšanje zahtev za izdajo dovoljenj, razvoj enotne digitalne karte za zagotovitev jasnosti in preglednosti pravil o rabi zemljišč za vlagatelje ter spremembe prostorskega načrtovanja za pospešitev velikih naložbenih projektov.

Vlada je dobro začela svoj mandat v smislu pobud za izboljšanje poslovnega okolja, ob tem pa načrtuje tudi nadaljnje ukrepe za poenostavitev regulativnih postopkov in spodbujanje naložb v ključne sektorje. Bistveno je zagotoviti trajno gotovost in večje spodbude za vlagatelje. Vlada je v ta namen napovedala, da bo še naprej dajala prednost nadaljnjim ukrepom za racionalizacijo in pospešitev postopka izdaje dovoljenj, zlasti na področju okolja. To bi bilo pomembno predvsem za spodbujanje naložb, zlasti v dejavnosti z velikim gospodarskim vplivom, pomembni pa bi bili tudi nadaljnji ukrepi za pregled okvira za rabo zemljišč in izdajanje dovoljenj v Atiki ter za okrepitev mehanizmov izvrševanja.

Nova vlada je pripravila revidirane akcijske načrte za usmerjanje dokončanja reforme licenciranja naložb, ki je del posebnih zavez za do leta 2022. V skladu z revidiranimi načrti so organi zavezani spoštovanju rokov, določenih v okviru okrepljenega nadzora. Kljub temu se je zaradi predhodnih zamud težje uskladiti z nekaterimi elementi reforme (tj. poenostavitev zakonodaje v 24 sektorjih, ki še niso zajeti z reformo licenciranja naložb, in razvoj orodij za

okoljsko področje okvira za inšpekcijske preglede). Zato bo ključnega pomena, da vlada temu procesu nameni zadostna sredstva. Kar zadeva pregled klasifikacije motenj, so se organi zavezali, da bodo ta sistem do sredine leta 2020, tj. leto pred rokom za izpolnitev zaveze, uskladili s sistemom okoljske klasifikacije v skladu z ustrezno določbo, vključeno v nedavno sprejet zakon o razvoju. Poleg tega se zdi, da delo v zvezi z razpisnim postopkom za zadevni sistem IT, ki naj bi bilo dokončano do konca leta 2019, večinoma napreduje v skladu z načrtom. Organi so se tudi zavezali, da bodo zaščitili celovitost doseženih rezultatov ključnih reform, pri čemer se v ta namen pričakuje, da bo vzpostavljen formaliziran mehanizem.

Reforme na področju rabe zemljišč napredujejo. Dokončane so bile gozdne karte za približno 95 % države, s čimer je bil v bistvu dosežen cilj glede zaključka priprave zadnje faze gozdnih kar (**posebna zaveza za sredino leta 2019**). Več kot 44 % teh gozdnih kart je bilo ratificiranih in so torej dokončne. Katastrsko kartiranje je bilo zaključeno za približno tretjino od 39 milijonov lastninskih pravic v Grčiji, za preostali del pa je že v teku. Prijavljanje nepremičnin za katastrsko kartiranje se izboljšuje, organi pa preučujejo nadaljnje ukrepe za pospešitev postopka. Vzpostavitev institucionalnega okvira za kataster napreduje, vendar se je izkazala za zahtevno. Organi so se zlasti glede na to, da je vključevanje hipotekarnih uradov v novo katastrsko agencijo spomladi potekalo počasneje, kot je bilo načrtovano, zavezali, da bodo pospešili prehod na novo agencijo. Na področju prostorskega načrtovanja so bili sprejeti pozitivni zakonodajni ukrepi, katerih namen je pospešiti izvajanje lokalnih prostorskih načrtov in odobritev velikih naložb (posebni prostorski načrti).

Organi si prizadevajo za stabilizacijo financ uveljavljene javne družbe za oskrbo z električno energijo, pri čemer so napovedali ambiciozne reforme energetskega trga, ki bodo vplivale na časovni okvir za izvajanje ciljnega modela za električno energijo (posebna zaveza za sredino leta 2019). Odločilni ukrepi, ki so jih organi sprejeli za okrepitev financ javne družbe za oskrbo z električno energijo, se odražajo v pozitivnem polletnem finančnem poročilu, kar je bil pomemben znak za trge. Organi trenutno razvijajo ukrepe za soočanje z dolgoročnejšima izzivoma zaostalih plačil in strateških neplačnikov. Organi so se odločili preklicati zadnjo načrtovano dražbo NOME (*Nouvelle Organisation du Marché de l'Electricité*) v oktobru, ki je bila uvedena kot prehodni ukrep, medtem ko so potekale reforme energetskega trga za odprtje konkurenci. Ena od teh reform je bila uvedba ciljnega modela, ki naj bi bil vzpostavljen do novega roka junija 2020. Temu bi moralo slediti povezovanje s sosednjimi trgi. Predlogi organov za pospešitev oblikovanja terminskega trga so dobrodošli.

Organi so predlagali ambiciozen načrt za dolgoročnejšo preobrazbo grškega energetskega trga in sporočili, da nameravajo januarja 2020 uradno predložiti revidirane protimonopolne ukrepe. Bistvo energetske strategije vključuje zaprtje vseh zmogljivosti proizvodnje iz lignita do leta 2028, pri čemer jih bo velik del zaprt že veliko prej. Vlada razmišlja tudi o nadaljnjih ukrepih za odprtje trga konkurenci. Če bodo ti načrti v celoti izvedeni, bi bilo že v letu 2020 mogoče opaziti pomemben napredek pri odprtem trgu, ki temelji na ciljnem modelu, je manj odvisen od fosilnih goriv in odprt za razširitev zmogljivosti na področju obnovljivih virov energije. Medtem ko je usmeritev te dolgoročnejše strategije dobrodošla, so potrebni dodatni takojšnji ukrepi za obravnavo prevladujočega položaja javne družbe za oskrbo z električno energijo, na primer v okviru tekočega protimonopolnega postopka. Podatki o tržnih deležih javne družbe za oskrbo z električno energijo kažejo, da konkurenti vstopajo na trg na maloprodajni in veleprodajni ravni, vendar prevladujoči položaj družbe in njen izključni dostop do proizvodnje iz lignita ostajata zaskrbljujoča. V zvezi s tem je treba opozoriti, da glede na pravno negotovost in pomanjkanje preglednosti julija 2019 niso bile prejete nobene ponudbe za drugi krog razpisa za odprodajo

elektrarn na lignit (neizpolnjena posebna zaveza za konec leta 2018, pri kateri je prišlo do zamud). Neuspeh te odprodaje je povzročil kršitev protimonopolne zaveze, zato je treba najti alternativne ukrepe. Organi so uradno sporočili, da nameravajo januarja 2020 predložiti revidirane ukrepe.

Grški trg plina je še vedno majhen, vendar raste. Dokončana prodaja operaterja sistema za prenos zemeljskega plina in tekoča prodaja javne družbe za prodajo plina bosta privedli do nadaljnjega odprtja trga in naložb na nacionalni ravni, medtem ko stalni napredek pri projektih, kot sta povezovalni plinovod med Bolgarijo in Grčijo ter vse večji uvoz utekočinjenega zemeljskega plina, kaže na potencial Grčije, da postane regionalno energetsko vozlišče. Organi ponovno preučujejo načrtovano prodajo javne družbe za prodajo plina, čeprav je spremenjeni načrt spodbuden, saj vključuje prodajo večjega deleža vlade in določbe za zagotovitev popolne ločitve.

GRŠKA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE PREMOŽENJA IN DELEŽEV TER PRIVATIZACIJE

Delo grške družbe za upravljanje premoženja in deležev na ključnih področjih, ki jih zajemajo zaveze Euroskupini, se nadaljuje. Izvajanje strateškega načrta (**stalna zaveza**) se nadaljuje, pregled odborov pa napreduje. Odbor grške družbe za upravljanje premoženja in deležev je zaključil pregled/zamenjavo večine svojih hčerinskih podjetij v državni lasti (**posebna zaveza za sredino leta 2019**) v skladu s tehnično izvedljivostjo. To vključuje imenovanje novih članov upravnih odborov pošte Grčije in javne družbe za oskrbo z električno energijo, kar bo olajšalo potrebne spremembe v teh družbah. Organi so imeli pri reformi grške družbe za upravljanje premoženja in deležev pomembno vlogo. S pravno spremembo so bistveno izboljšali položaj nizkih zgornjih mej plačil za vodstvene položaje v večjih podjetjih v državni lasti, ki ne kotirajo na borzi in so pod nadzorom grške družbe za upravljanje premoženja in deležev, kar bo olajšalo prihodnje preglede odborov. Od objave tretjega poročila o okrepljenem nadzoru junija 2019 je grška družba za upravljanje premoženja in deležev dosegla nadaljnji napredek pri izboljšanju korporativnega upravljanja podjetij v državni lasti. Prvi konsolidirani računovodski izkazi za skupino za leto 2018 so bili pripravljeni in predloženi v odobritev generalni skupščini. Izvajanje mehanizma usklajevanja, ki ureja sodelovanje med organi in grško družbo za upravljanje premoženja in deležev v zvezi z mandati in cilji podjetij v državni lasti v okviru grške družbe za upravljanje premoženja in deležev, se je ponovno začelo oktobra, pri čemer se prednostno obravnavajo štiri podjetja v državni lasti (osrednja trga v Atenah in Solunu, Korintski kanal ter nacionalni organizator sejmov Helexpo). Mandati in rezultati za ta podjetja v državni lasti bodo predvidoma kmalu dokončani, saj je grška družba za upravljanje premoženja in deležev opravila obsežna pripravljalna dela, o katerih je razpravljala tudi s pristojnimi organi.

Organi so zelo okrepili zagon v postopku privatizacije. Sprejet je bil posodobljen razvojni načrt za premoženje (**stalna zaveza**), napredek pri tekočih transakcijah pa se je v zadnjih treh mesecih pospešil, zlasti kar zadeva:

- **družbo Hellinikon (razvoj območja nekdanjega mednarodnega letališča v Atenah; neizpolnjena posebna zaveza za konec leta 2018):** organi so transakciji pripisali velik pomen in pri njej tudi odločno sodelovali, pri čemer so znatno okrepili prizadevanja za izpolnitev prehodnih pogojev za prenos delnic na najustreznejšega vlagatelja, tj. družbo Lamda. Splošen nedavni napredek je znaten, finančni zaključek pa bi bil lahko izvedljiv v prihodnjih mesecih;

- **marino Alimos (posebna zaveza za sredino leta 2019):** 16. aprila 2019 je bil izbran najustreznejši vlagatelj, grško računsko sodišče pa je 26. junija 2019 potrdilo razpisni postopek. Naslednji koraki so postopkovni. Pri razpisu za dolgoročno koncesijo za marino Alimos je bil torej dosežen zadovoljiv napredek, čeprav se finančni zaključek ne pričakuje pred koncem leta 2019;
- **družbo Hellenic Petroleum (posebna zaveza za sredino leta 2019):** za skupno prodajo (skupaj z drugim strateškim delničarjem družbe Hellenic Petroleum, tj. družbo PanEuropean Oil and Industrial Holdings S.A.) večinskega deleža (50,1 %) niso bile predložene nobene zavezujoče ponudbe, zato za to transakcijo ni bilo pozitivnega izida. Posledično bo pri finančnem zaključku zagotovo prišlo do velikih zamud. Grškemu skladu za razvoj premoženja je bil podeljen tehnični mandat, da razišče vse možnosti, ki so na voljo za nadaljevanje transakcije. Končna odločitev glede strukture in časovnice je odvisna od grških organov, vendar bi ju bilo treba določiti na podlagi tega, kaj zagotavlja najboljšo gospodarsko in strateško vrednost za Grčijo. Pristop naj bi bil razjasnjen in časovni okvir dokončno oblikovan do konca leta 2019;
- **prodajo 30 % mednarodnega letališča v Atenah:** organi so razrešili odprta vprašanja v zvezi s korporativnim upravljanjem, zaradi katerih je prišlo do zamud pri transakciji, tako da se razpisni postopek nadaljuje. Deset naložbenih programov je 29. oktobra 2019 izrazilo svoj interes (faza A) za pridobitev 30-odstotnega deleža v družbi. Zavezujoče ponudbe naj bi bile predložene v začetku leta 2020, finančni zaključek transakcije pa se pričakuje pred koncem leta 2020;
- **javno družbo za prodajo plina:** organi razmišljajo o spremembah korporativnega prestrukturiranja družbe, pri čemer naj bi bila razdeljena na komercialno (veleprodajna in maloprodajna dobava plina) in infrastrukturno enoto (distribucijska omrežja za plin), njeni deleži v mednarodnih strateških projektih plinske infrastrukture pa bi se prenesli na novo podjetje. Korporativna struktura je politična odločitev, ki jo morajo sprejeti organi, vendar mora biti v skladu z načeli iz dogovora iz junija 2018. Grški organi so napovedali, da nameravajo v celoti odprodati svoj delež (65 %) v komercialni in infrastrukturni enoti, s čimer bodo povečali pričakovane prihodke od privatizacije in hkrati olajšali ločitev trga s plinom;
- **koncesijo za avtocesto Egnatia:** glede na predhodne zamude in ovire je treba pred predložitvijo zavezujočih ponudb še vedno sprejeti več ukrepov (med drugim povezanih z izvajanjem politike določanja cen cestnine, ki jo je odobrila Komisija, gradnjo in upravljanjem cestninskih postaj ter podeljevanjem varnostnih spričeval za mostove in predore). Organi so poudarili svojo zavezanost sprostitvi transakcije, vendar bodo potrebni odločni nadaljnji ukrepi;
- **regionalna pristanišča:** organi so naklonjeni zagotavljanju fleksibilnosti pri izbiri strukture privatizacijske transakcije (tj. glavna koncesija, podkoncesija, prodaja lastniškega kapitala) za vsako pristanišče. Svetovalci grškega sklada za razvoj premoženja naj bi kmalu predložili zadevno študijo, organi pa naj bi sprejeli potrebno pravno spremembo, s katero bodo skladu zagotovili fleksibilnost pri izbiri strukture, tako da se bo lahko začel razpisni postopek za prvi dve pristanišči.

JAVNA UPRAVA IN PRAVOSODJE

Postopek izbire upravnih sekretarjev (zaveza za konec leta 2018) je bil razveljavljen in nadomeščen z vzpostavitvijo položaja stalnega sekretarja in pomembno spremembo prenosa pooblastil za podpis za posamezne akte s politične ravni na upravno raven. Da

pa bi se ohranili dosežki pri depolitizaciji javne uprave in institucionalni kontinuiteti, so se organi zavezali, da bodo nemudoma izvedli sprejete ukrepe ter da se bo postopek izbire direktorjev in vodij oddelkov nadaljeval v skladu z obstoječim pravnim okvirom. Organi so se tudi zavezali, da bodo do maja 2020 ponovno uvedli odprt postopek izbire za višje vodstvene položaje v pravnih subjektih javnega in zasebnega prava ter da bodo sprejeli ukrepe za oblikovanje stalnih organizacijskih struktur v uradu predsednika vlade. Poleg tega je bila opravljena neodvisna ocena postopka izbire upravnih sekretarjev (**posebna zaveza za sredino leta 2019**).

Z daljnosežno zakonodajo o delovanju osrednje uprave, ki je bila prva pomembnejša zakonodaja, ki jo je predložila nova vlada, so bile uvedene številne ključne določbe za posodobitev javne uprave, vključno z okrepitvijo zmogljivosti vlade za centralizirano usklajevanje. Ker je slabo usklajevanje ena od dolgotrajnih pomanjkljivosti javne uprave, je okrepitev vloge in sredstev urada predsednika vlade pomembna reforma. Poleg tega ta pomemben kodifikacijski zakon utrjuje vlogo sveta ministrov in določa posebne določbe za letno načrtovanje in spremljanje prednostnih nalog vlade. Zakon vsebuje tudi določbe za usklajevanje in krepitev zakonodajnega postopka na ravni celotne osrednje uprave, vključno z izboljšanjem postopka ocene učinka.

Reforme, sprejete v programskem obdobju, kot sta program mobilnosti in ocena uspešnosti, se še naprej izvajajo, stopnja udeležbe pa je visoka. Za verodostojnost reforme programa mobilnosti je pomembno pospešiti prehode. V zvezi s tem so se organi zavezali, da bodo do konca leta 2019 uvedli pravne določbe, ki bodo zagotovile hitrejši postopek izbire v okviru programa mobilnosti. To je dobrodošla pobuda, saj bi dodatno povečala verodostojnost tega programa pri subjektih sektorja država.

Nova vlada je sprejela tudi ukrepe za izvedbo drugih tekočih reform na tem področju, kot sta strategija za upravljanje človeških virov in pravna kodifikacija, ter za ciljno usmerjene izboljšave, kar je dodaten dokaz njene zavezanosti reformam. Cikel mobilnosti, ki se je začel avgusta 2018, se nadaljuje z manjšimi zamudami, ocene uspešnosti za leto 2018 pa so bile zaključene (v obeh primerih gre za **posebno zavezo za sredino leta 2019**). Nova vlada se je zavezala, da bo do leta 2023 pripravila časovni načrt za dokončanje strategije za upravljanje človeških virov. Poleg tega bo vsak zaposleni do konca leta 2019 povezan s posebnim opisom delovnega mesta/položajem. Subjekti sektorja država, ki ne bodo izpolnjevali zahtev, ne bodo mogli zaprositi za zaposlitev novih uslužbencev. Kar zadeva pravno kodifikacijo, je pomembno, da se trenutni pregled nacionalnega portala za kodifikacijo hitro zaključi, da se zagotovi pravočasen začetek razpisnega postopka.

Zaposlovanje stalnih uslužbencev ostaja v okviru cilja glede zaposlovanja, ki so ga organi določili v svojem proračunu in srednjeročni fiskalni strategiji, organi pa sprejemajo ukrepe za ponovno pridobitev nadzora nad zaposlovanjem začasnih uslužbencev. Po ocenah iz predhodnega poročila o okrepljenem nadzoru (podatki za obdobje do februarja 2019) je bilo merilo glede zaposlovanja, kar zadeva zaposlovanje začasnih uslužbencev (tj. letno povprečno število začasnih uslužbencev v letu 2016), prekoračeno za 1 500 uslužbencev, medtem ko je po to trenutnih ocenah (podatki do septembra 2019) prekoračeno za 5 200 uslužbencev. Z nedavno spremembo so bile odpravljene številne pomembne izjeme od pravil o rednem zaposlovanju začasnih uslužbencev, s čimer bi se moral povečati nadzor ministrstva za notranje zadeve nad zaposlovanjem in postopoma zmanjšati število začasnih uslužbencev.

Nekatere nedavne določbe o plačah vzbujajo pomisleke glede celovitosti enotne plačne lestvice. Te določbe o plačah uvrščajo določene skupine zaposlenih v nekaterih prednostnih službah v najvišji plačilni razred in širijo obseg nadomestila za „osebne razlike“. Organi so se zavezali, da bodo okrepili in centralizirali nadzor nad enotno plačno lestvico in postopki zaposlovanja z vzpostavitvijo medresorske delovne skupine, katere naloga bo do konca leta 2019 predstaviti posebne ukrepe, ki se bodo izvedli do januarja 2020.

Vlada je sprejela zakonodajo za spodbujanje prehoda na digitalno državo, pri čemer je vodilno vlogo prevzelo novo ministrstvo za digitalno upravljanje. Ministrstvo ima nalogo ustvariti digitalno javno upravo z izvedbo vrste večjih projektov IT. Kratkoročni projekti vključujejo razvoj enotne digitalne identitete za avtentikacijo vseh transakcij z državo, poenostavitev posebnih upravnih postopkov za državljane in podjetja ter vzpostavitev enotne platforme (gov.gr), ki bo združevala informacije in elektronske storitve, ki jih ponuja država. Srednje- do dolgoročno je cilj ministrstva še naprej razvijati infrastrukturo za omrežja 5G ter spodbujati interoperabilnost javnih sistemov in registrov. Poleg tega organi revidirajo obstoječo nacionalno digitalno strategijo, ki določa okvir za digitalno preobrazbo javne uprave in gospodarstva kot celote.

Nova vlada se je zavezala, da bo nadaljevala tretjo fazo reforme enotnega plačilnega organa, pri kateri je prišlo do velikih zamud. V tretji fazi bo vzpostavljen integrirani informacijski sistem, poleg tega pa se bodo pooblastila organa razširila tudi na klirinške naloge, s čimer se bo izboljšalo upravljanje javnih financ. Za to bodo potrebni številni ukrepi, vključno z zakonodajnimi spremembami, projektom IT, ki naj bi se začel januarja 2020, in ustanovitvijo skupne delovne skupine za pregled trenutnih klirinških postopkov.

Napredek pri izpolnjevanju zavez na področju pravosodja je bil neenakomeren. Zakonodaja o obvezni elektronski vložitvi in obdelavi pravnih dokumentov v upravnih jurisdikcijah je bila sprejeta oktobra 2019, vendar bo začela veljati šele januarja 2021, tj. leto pozneje, kot je bilo pričakovano v okviru te posebne zaveze za konec leta 2019. Hkrati pa izvajanje druge faze integriranega sistema za upravljanje sodnih zadev, ki je zaveza za sredino leta 2020, napreduje. Razpisni postopek (**posebna zaveza za sredino leta 2019**), pri katerem je prišlo do zamud, se je zaključil novembra 2019, razpis pa naj bi bil objavljen decembra 2019, in sicer po zaključku tekočih upravnih postopkov ministrstva za digitalno upravljanje. Glavni cilj reforme je povečati kakovost in učinkovitost sodstva prek enotnega okolja IT.

Obvezni okvir za mediacijo, ki je bil že dvakrat odložen, bo kmalu začel veljati. Spremembe zagotavljajo skladnost okvira za mediacijo z grško ustavo in pravom EU, znižujejo število kategorij sporov, za katere velja obvezna mediacija, in minimalne stroške mediacije ter spreminjajo številne postopkovne in tehnične vidike okvira.

Izvajanje nacionalnega akcijskega načrta za boj proti korupciji se nadaljuje. Od več kot 100 ukrepov jih je po mnenju organov velika večina zaključenih, preostali pa so se že začeli izvajati. Pri tem bo trajno izvajanje ključnega pomena. Avgusta 2019 je izvajanje načrta, ki je posebna zaveza za sredino leta 2021, postalo ena od nalog novega neodvisnega nacionalnega organa za preglednost, ki bo začel v celoti delovati leta 2020. Ta organ združuje številne funkcije, ki so jih prej opravljali različni organi, in bo imel večje institucionalne zmogljivosti za boj proti korupciji.

Zakonodajne spremembe, ki so bile sprejete junija 2019 in s katerimi je bil status aktivnega podkupovanja spremenjen iz kaznivega dejanja v prekršek, so zaskrbljujoče. Zadevne spremembe kazenskega zakonika in zakonika o kazenskem postopku so bile tarča

kritik Skupine držav proti korupciji in delovne skupine OECD za boj proti podkupovanju. Osnutki stališč, objavljeni za javno posvetovanje oktobra 2019, teh pomislekov ne obravnavajo v celoti. Ugotovitve načrtovane skupne misije Skupine držav članic proti korupciji in OECD bi lahko organom zagotovile koristne smernice o ustreznih nadaljnjih ukrepih, vključno s pravnimi spremembami.

Komisija je še naprej spremljala razvoj dogodkov v zvezi s pravnimi postopki proti članom strokovnega odbora grškega sklada za razvoj premoženja ter nekdanjemu predsedniku in višjim uslužbencem grškega statističnega organa. Zadeva proti nekdanjemu predsedniku grškega statističnega urada Andreasu Georgiouju, ki se je nanašala na obtožbe zvezi s fiskalno statistiko, je bila nepreklicno zavrnjena. Pritožba, ki jo je vložil Andreas Georgiou v civilni tožbi zaradi obrekovanja, bo predvidoma obravnavana januarja 2020. V zadevi proti strokovnemu odboru je prišlo od zadnjega poročila o okrepljenem nadzoru do nadaljnjega pozitivnega razvoja. Ker zoper odločbo senata pritožbenega sodišča v Atenah ni bila vložena nobena pritožba, nepreklicno velja opustitev obtožb proti strokovnemu odboru.

CELOVITA OCENA NAPREDKA PRI REFORMNIH ZAVEZAH

Nova vlada je začela delovati v polnem zagonu in je takoj po nastopu mandata napovedala, da namerava nadaljevati reforme, dogovorjene v okviru okrepljenega nadzora. Vlada je pozitivno in konstruktivno sodelovala z evropskimi institucijami ter dosegla visoko stopnjo odprtosti in pripravljenosti za sodelovanje na vseh ravneh. Poleg tega je sprejela pomembne ukrepe za izboljšanje usklajevanja ekonomskih politik, ki bodo bistvenega pomena za zagotovitev pravočasne izpolnitve posebnih zavez Grčije.

Doslej sprejete vodilne reforme nove vlade in njena splošna naklonjenost rasti so bile na trgih dobro sprejete. Donos grških obveznic se je poleg na splošno ugodnega razvoja na evropskih trgih državnih obveznic zmanjšal na zgodovinsko nizko raven (pri čemer za trimesečne menice veljajo negativne obrestne mere), kapitalske kontrole so bile postopno odpravljene prej, kot je bilo pričakovano, gospodarsko razpoloženje pa je na ravneh pred krizo. Z okrevanjem gospodarstva, ki trenutno poteka, se še naprej znižuje visoka stopnja brezposelnosti, rast pa naj bi se leta 2020 zaradi napovedanega znižanja davkov na delo in kapital povečala. Izboljšani gospodarski obeti so se začeli kazati tudi v bonitetni oceni Grčije, pri čemer bo ključnega pomena, da je nova vlada še naprej osredotočena, saj bo glede na gospodarsko oslabitev trgovinskih partnerjev Grčije precej časa pod drobnogledom vlagateljev.

Vlada je predstavila osnutek proračunskega načrta, ki je v skladu z dogovorjenimi fiskalnimi cilji, spoštuje vse zahteve Pakta za stabilnost in rast v letu 2020 ter za navedeno leto napoveduje obsežno davčno reformo. Nova vlada je izravnala fiskalni učinek ukrepov, sprejetih maja 2019, in sicer tako, da je popravila zgornje meje porabe navzdol na bolj realistične ravni, dodaten fiskalni manevrski prostor pa so zagotovili dodatni prihodki od davkov. Poleg tega je vlada za leto 2020 oblikovala sveženj rasti prijaznih ukrepov, ki preusmerjajo davke od kapitala in dela k manj izkrivljajočim davkom, kot je davek na dodano vrednost ali davek na nepremičnine, ter povečujejo socialno porabo za družine z otroki. Politični sveženj se bo izvajal na način, ki bo nevtralen za saldo, ter bo izboljšal kakovost javnih financ in rast v letu 2020. Evropske institucije napovedujejo, da bo dogovorjeni ciljni primarni presežek v višini 3,5 % BDP v letu 2019 presežen, leta 2020 pa

dosežen, kar ustreza presežku sektorja država v višini 1,3 % BDP v letu 2019 in 1,0 % BDP v letu 2020.

Poleg že izvedenih pomembnih reform bo ključno ohraniti zagon, da bi se v prihodnosti uresničili številni ambiciozni akcijski načrti. Na ključnih področjih privatizacije, poslovnega okolja in digitalnega upravljanja je mogoče opaziti pozitiven zagon, sprejete so bile nove pobude za zagotovitev učinkovitega okvira za kolektivna pogajanja, razvijajo pa se tudi nove pobude za okrepitev bančnega sektorja. V zvezi s tem so organi več kot presegli posebne zaveze, dane Euroskupini. Pomembne reforme na področju rabe zemljišč, davka na nepremičnine in davčne uprave se nadaljujejo. Organi so pripravili zanesljive načrte reform za odpravo nastalih zamud, ki so vplivale na številne zaveze, dane evropskim partnerjem, zlasti na odpravo zaostalih plačil, reformo javne uprave in reforme energetskega trga. Ti načrti po potrebi vključujejo alternativne ali dopolnilne ukrepe, ki so enakovredni zavezam, danim Euroskupini. Organi zmanjšujejo zaostanek pri reformah finančnega sektorja, vendar bo treba načrte v prihodnosti okrepiti. Nadaljnje izvajanje teh reform se bo pozorno spremljalo v naslednjih poročilih o okrepljenem nadzoru, da se zagotovi, da se posebne zaveze, dane Euroskupini junija 2018, še naprej uspešno izpolnjujejo.

Grčija je sprejela potrebne ukrepe za izpolnitev svojih posebnih reformnih zavez za sredino leta 2019. Za dokončanje reform in njihovo pospešitev, kjer je to potrebno, bodo ključni nadaljnji ukrepi. Ta ocena upošteva prizadevanja nove vlade za izvajanje zavez v okviru napredovanja širšega načrta reform v zadnjih mesecih in njeno pripravljenost, da jih pripravi v tesnem sodelovanju z institucijami.

FINANCIRANJE DRŽAVE

Grčija je na podlagi izrazitega zmanjšanja donosa obveznic še naprej povečevala svojo prisotnost na trgu državnih obveznic, pri čemer je julija izdala obveznice, oktobra pa dodatne obveznice z enako obrestno mero. Agencija za upravljanje javnega dolga je letos že tretjič izkoristila trge, in sicer z izdajo sedemletne obveznice s ponujenim donosom v višini 1,9 %. Še en rekordno nizek donos (v višini 1,5 %) je bil dosežen oktobra z desetletno obveznico. Razpon donosnosti grških državnih dolžniških vrednostnih papirjev glede na nemške obveznice je bil še naprej zmeren, pri čemer je septembra 2019 dosegel 1,9 odstotne točke v desetletnem obdobju, kar pomeni zmanjšanje s 3,5 odstotne točke pred enim letom. Izboljšanje stanja financiranja se je začelo kazati v bonitetnih ocenah Grčije. Račun za likvidnostne rezerve v tem obdobju poročanja ni bil uporabljen. Državne denarne rezerve, ki vključujejo ta račun v višini 15,7 milijarde EUR in druge rezerve, so bile konec septembra 2019 še vedno velike, in sicer so znašale približno 20,3 milijarde EUR. Razpoložljive rezerve zadostujejo za kritje potreb financiranja države za več kot naslednji dve leti.

Delno predčasno odplačilo posojil Mednarodnega denarnega sklada, ki bo predvidoma izvedeno do konca novembra, je dobrodošel korak in pomemben pozitiven znak. Po zaključku nacionalnih postopkov so se upravljavski organi evropskega mehanizma za stabilnost in evropskega instrumenta za finančno stabilnost 28. oktobra odrekli pravici do sorazmernega odplačila. Transakcija se bo financirala iz sredstev, zbranih v začetku tega leta, in naj bi imela pozitiven (vendar omejen) učinek na vzdržnost dolga, saj bo treba večino dolgovanih zneskov plačati do konca leta 2020. Kljub temu je to dobrodošel korak, saj prispeva k zmanjšanju tečajnega tveganja, ustvarja prihranke in pošilja pravo sporočilo trgom.

Analiza vzdržnosti dolga je bila posodobljena. Izhodiščni scenarij kaže, da se dolg še naprej zmanjšuje, čeprav ostaja do leta 2041 nad 100 % BDP. Potrebe Grčije po bruto financiranju se bodo do leta 2032 gibale v višini približno 10 % BDP in na koncu obdobja napovedi ostale v višini približno 14 % BDP.